

Informationsplanen för översvämningssgruppen för Toby-Laihela ås avrinningsområde

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten
22.1.2013

Innehåll

INLEDNING	3
INFORMATIONENS NULÄGE	3
KÄRNBUDSKAP OCH MÅLSÄTTNINGAR	4
INFORMATIONENS INTRESSEGRUPPER.....	4
INFORMATIONENS UTMANINGAR OCH UTVECKLING	5
VERKSTÄLLANDE AV INFORMATIONEN	6

Inledning

Översvämningsgruppens uppgift är att styra utarbetandet av en plan för hanteringen av översvämningsrisker. I hanteringsplanen presenteras de medel med vilka hanteringen av översvämningsrisker kan förbättras på översvämningsriskområdet. Medlen kan vara förbyggande åtgärder som utförs före översvämningen, åtgärder som utförs under översvämningen samt åtgärder som genomförs efter översvämningen.

Översvämningsgruppens mandatperiod upphör i slutet av år 2015, då planen för hanteringen av översvämningsrisker skall vara färdig. I bild 2 presenteras tidtabellen hur processen för riskhanteringen framskrider. Översvämningsgruppen anger mål för hanteringen av översvämningsrisker på översvämningsriskområdet. Målen bör vara genomförbara och kostnadseffektiva.

Bild 1. Tidtabell för hanteringen av översvämningsrisker.

Informationens nuläge

För närvarande är informationen om översvämningsrisker främst information under översvämningsrisker, inte alltså helhetsbetonad information om hanteringen av översvämningsrisker. För tillfället sköts informationen huvudsakligen genom att upprätthålla webbsidor, publicera meddelanden och vid översvämningsrisker eller annars vid behov ge intervjuer i tidningar, radio och tv. Förutom de skadelidande spelar även räddningsmyndigheten, ELY-centralen och kommunen en viktig roll vad det gäller informationen under översvämningsriskstiden. Räddningsmyndigheten har ansvar för räddningsverksamhetens planering och ledande samt räddningsverksamheten. ELY-centralen ansvarar för informationen som görs på förhand och under översvämningsrisker samt för användning av vatten drag och övervakning av användningen. Kommunens ansvar är att skydda sina egna konstruktioner och egen verksamhet samt att stöda räddningsmyndigheterna i samband med översvämningsrisker. Privata personer bär ansvar för att skydda sig själva och sin egendom med sina egna handlingar.

Syftet med översvämningsgruppen som grundats för avrinningsområdet är att styra förhandsinformationen och åtgärder för hanteringen av översvämningsrisker. För att utveckla detta har det ansetts behövt att utarbeta en egen informationsplan för översvämningsgrupperna. Det har även grundats egna webbsidor för översvämningsgrupperna, där man hittar mötesprotokollen och uppgifterna om översvämningsgruppernas medlemmar (webbadressen finns i slutet av informationsplanen).

Kärnbudskap och målsättningar

Hanteringen av översvämningsrisker gäller en stor grupp i Toby-Laihela ås avrinningsområde. Invånarantalet i de centrala kommunerna Laihela, Korsholm och Vasa var ca 93 000 i början av år 2013. Målet är att man uppfattar orsaker till översvämningsrisker, bereder sig på hantering av översvämningsrisker på egen hand och beaktar översvämningsrisker i byggandet.

Det främsta målet är förhandsinformation, eftersom den skapar en god grund även för krisinformation. Det är viktigast att informera att man kan förbereda sig för översvämningsrisker på förhand och vad en privatperson kan göra för att skydda sin egendom. Det är även viktigt att klargöra på vilket sätt olika myndigheter förbereder sig för översvämningsrisker och hurdana uppgifter och ansvar varje sektor har för att informationsförmedling från medborgare till myndigheter och tvärtom fungerar.

Syftet med informationen mellan olika myndigheterna är snabb och säker informationsförmedling även vid storöversvämningsrisker. Att definiera olika gruppers ansvar och uppgifter tydligt, minskar risken för överlappningar och avbrott i informationen. En viktig del av informationen mellan olika myndigheter är att se till att kontaktuppgifterna är tidsenliga.

Informationens intressegrupper

I den följande tabellen har skisserats de viktigaste intressegrupper som man speciellt borde höras, när man definierar mål och åtgärder för översvämningsriskhanteringen. Antalet intressegrupper ökas vid behov.

Tabell 1. Intressegrupper för planering av hantering av översvämningsrisker.

Deltagare	Förhandsåtgärder för att minska på översvämningsrisker på avrinningsområdet	Att trygga funktioner och försörjning under översvämningar	Tekniska lösningar för att skydda bostättning mot översvämningar	Bekämpning av miljöhot	Krishantering till gagn för medborgare (t.ex. evakuering)
Regionförvaltningsverket					
ELY-centralen	x	x	x	x	x
Finavia		x			
Kommunernas bostads- och socialväsen			x		x
Kommunernas planläggningsväsen	x	x	x	x	
Kommunernas byggnadstillsyn			x		
Kommunernas tekniska väsen	x	x	x	x	x
Kommunernas hälso- skyddsmyndighet		x	x	x	x
Kommunernas hälsovård					x
Kommunernas miljö- skyddsmyndighet		x	x	x	x
Torrlägningsföretag	x	x			
Trafikverket					
Landskapsförbunden	x	x	x	x	
Lantbruksproducenterna		x		x	
Skogscentralen		x		x	
Museiverket					
Räddningsväsendet		x	x	x	x
El- och värmedistribution		x			x
Telekommunikation		x			x
Industri och torvproduktion	x	x		x	
Frivilliga organisationer					x
Planering av vattenvården	x			x	
Vattentjänstverken		x			x
Vattenkraftverken		x			
Miljöorganisationer	x		x	x	

Informationens utmaningar och utveckling

Det är utmanande att nå översvämningsriskområdenas centrala aktörer och beakta olika gruppers synpunkter och intressen vad det gäller planeringen av översvämningsriskhanteringen. Utmaningen är att producera information för olika intressegrupper så att uppgifterna är tillräckliga med tanke

på åsiktsbildning och ställningstagande. Det är även utmanande att få olika grupper att förstå att storöversvämningar berör alla.

En allmän utmaning i informationen är dessutom att hitta passliga informationskanaler vid olika störningssituationer och producera en passlig mängd lättförståelig information. Översvämningssituationer är ofta mycket oförutsebara och utvecklas snabbt, vilket innebär en ytterligare utmaning för informationen.

Webbsidor har nuförtiden en central betydelse som informationskälla. Folk har blivit vant vid att söka information på internet och därför är det viktigt att webbsidor som gäller översvämningssituationer är omfattande och uppdateras regelbundet. Förutom de informationsmedel som nu finns i bruk borde man utreda möjligheter och behov för att utarbeta en broschyr om översvämningar.

I samband med det internationella URflood-projektet har man resulterat vissa rekommendationer för att effektivisera översvämningssituationer:

- använd flera informationskanaler
- utveckla och lyft fram de nuvarande informationskällorna
- tala förståeligt om risken
- skapa växelverkan mellan myndigheter och medborgare
- dela ut mera information om hur man kan förbereda sig inför översvämningar
- testa beredskapsgraden och hur väl varningar har gått fram i de kommuner som har hög risk för översvämningar
- klargör olika myndigheters ansvarsfördelning för medborgare/vid översvämningssituationen utnyttja de grupper/kanaler som invånare litar på
- producera mera information om översvämningar

Verkställande av informationen

Översvämningssituationens interna information baserar sig på översvämningssituationens sammanträden och kommunikation via e-post/telefon.

De centrala medlen för översvämningssituationens externa information:

- Webbsidor: Målet är att via sidorna kan man följa upp hur planeringen fortskrider och kommentera. T.ex. kan Webropol-enkät användas.
- Tidningar och publikationer: Målet är att väcka intresse hos lokala aktörer för hanteringen av översvämningssituationer och hitta webbsidorna.
- Meddelanden: Att öka information om hanteringen av översvämningssituationer, bl.a. kartor över översvämningssituationer och över översvämningssituationer samt planer för hantering av översvämningssituationer.

Tabell 2. Tidtabellen för översvämningssituationens information 2013-2015

Ärendet som informeras	Tidtabell	Förverkligande
Information om de preliminära målen för hanteringen av översvämningssituationer	februari-mars 2013	Kungörelse 2.5. – 2.8.2013
Information om guiden för översvämningsskydd för små-	april 2013	

hus		
Information om åtgärdsförslagen	april-maj 2013	I samband med workshoppar
Information om färdigställande av kartorna över översvämningshotade områden och över översvämningsrisker	september-december 2013	
Information om de åtgärder som valts samt begäran om kommentarer	februari-mars 2014	
Ett utkast till planen för hanteringen av översvämningsrisker läggs till påseende och informeras	1.10.2014 – 31.3.2015	En eventuell Webropolenkät
Respons på kungörelsen presenteras	sommaren 2015	
Information om den godkända hanteringsplanen	december 2015	

Utgående från responsens kvantitet och kvalitet bedömer man huvudsakligen hur bra informationen har lyckats. Man kan även följa upp antalet besökare på webbsidorna. Ytterligare arkiveras de meddelande och nyheter som gäller ärendet. Informationsplanen uppdateras vid behov.

Översvämningsgruppernas information görs huvudsakligen som tjänstearbete. Utarbetande av guider och broschyrer kräver skild resursallokering.

Nyttiga webbadresser:

Finlands miljöcentral:

- Flöden och översvämningar: www.miljo.fi/oversvamningar
- Planering av hanteringen av översvämningsrisker: www.miljo.fi/oversvamningar > Hantering av översvämningsrisker > Planering av hanteringen av översvämningsrisker
- Prognoser över vattentillståndet och översvämningsvarningar: www.ymparisto.fi/vesistoennusteet

ELY-centralen i Södra Österbotten:

- Vattensituation och översvämningar, aktuellt: http://www.ymparisto.fi/sv-FI/Vatten_och_hav
- Översvämningar: www.ymparisto.fi/tulvat
- Planering av hanteringen av översvämningsrisker: Hantering av översvämningsrisker > Planering av hantering av översvämningsrisker (Direkt länk: http://www.ymparisto.fi/sv-FI/Vatten_och_hav/Floden_och_oversvamningar/Hantering_av_oversvamningsrisker/Planering_av_hanteringen_av_oversvamningsrisker)
- Översvämningsgrupperna: Hantering av översvämningsrisker > Planering av hantering av översvämningsrisker > Översvämningsgrupper (Direkt länk: http://www.ymparisto.fi/sv-FI/Vatten_och_hav/Floden_och_oversvamningar/Hantering_av_oversvamningsrisker/Planering_av_hanteringen_av_oversvamningsrisker/Oversvamningsgrupper)

Räddningsverk:

- Södra Österbottens räddningsverk: www.seinajoki.fi/pelastuslaitos
- Österbottens räddningsverk: www.pohjanmaanpelastuslaitos.fi